

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V PARDUBICÍCH

Váš dopis čj. / sp. zn.: MmP 136406/2023
Ze dne /doručeno dne: 16. 10. 2023
Naše čj.: NPU-361/89187/2023/Pan
Vyřizuje: Panochová, Ph.D.
Spisový znak: 820.1.

Místo, datum: 18. 10. 2023

Magistrát města Pardubic
Odbor správních agend
Úsek památkové péče

nám. Republiky 12
530 12 Pardubice

Pardubice (okres Pardubice), hotel Grand, čp. 1400, tř. Míru, st.p.č. 278, 277/2, 277/4, 15084 a parc. č. 307/1 ad. v k.ú. Pardubice, rejstř. č. ÚSKP 46641/6-4630, stavební úpravy a dostavba mezi OC Grand a KP Krausův dům (rejstř. č. ÚSKP 51075/6-6198), DPS.

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Legislativa: Ve smyslu § 42 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, je objekt kulturní památkou. Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek České republiky je 46641/6-4630. Objekt se nachází v ochranném pásmu městské památkové rezervace Pardubice, prohlášeném Rozhodnutím ONV v Pardubicích o zřízení památkového ochranného pásma čj. kult/207/84 ze dne 25. 04. 1984. Rejstříkové číslo území v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky je 1012.

Předmět žádosti: „*k projektové dokumentaci pro realizaci stavby „Dostavba a oprava OC Grand Pardubice“, č.p. 1400 na náměstí Republiky v Pardubicích“.*

Přílohy žádosti:

Dokumentace provádění stavby pro objekty SO.101 (novodobý objekt multikina), SO.102 (KP Krausův dům), SO.103 (KP hotel Grand), SO.104 (navrhovaná prosklená přístavba) *Dostavba a oprava OC Grand Pardubice*, zodp. projektant Ing. David Mužík, 05/2021, předloženy části:

1.Architektonicko stavební řešení

4.Vzduchotechnika a zařízení pro odvod kouře a tepla.

Popis zamýšlených prací:

SO.102 (KP Krausův dům):

Výměna požárně dělících konstrukcí v 2. PP, odstranění stávající nájezdové vstupní rampy a schodiště při fasádě v 1.NP (odstranění základů rampy a technologie vodních prvků v 1.PP), odstranění žulové zádlažby, fontány a záhonu se stromy ve veřejně přístupném parteru na přilehlé piazzetě, nové sádkartonové konstrukce jako předstěny okenních výplní v 1.NP, doplnění VZT v objektu, nové schodiště a nájezdová rampa se zábradlím při vstupu na východní fasádě,

transparentní konstrukce z kovu, skla, nové řešení piazzetty v interiéru nové prosklené přístavby SO.104.

SO.103 (KP hotel Grand):

Stavební úpravy interiéru - vybourání výtahu a příček sociálního zařízení v 1.PP, nový výtah a vestavba chlazeného skladu v 1.PP, vybourání stávajícího novodobého výtahu, novodobých posuvných dveří a novodobých otvíravých dveří (západní a východní hlavní vstupy), novodobého ocelového schodiště, části novodobé dlažby a celoplošně stávajících novodobých příček pro obchodní jednotky v 1.NP, nové sádkartonové konstrukce v interiéru 1.NP pro obchodní jednotky, nová skleněná výplň východního vstupu pro automatické otvíravé dveře, odstranění novodobého vestavěného patrového ochozu se schodišti a prodejní galerií z doby kolem roku 2000 v mezipatře v 2.NP, vybourání ocelových schodišť, výloh a novodobých dělicích konstrukcí obchodních jednotek v 2.-4.NP, nová ocelové schodiště, nová sociální zařízení, nové podlahy v 2.-4.NP, demontáž stávajícího podhledu ve 4.NP, osazení mřížek a drátoskla do stropních otvorů ve 4.NP, odstranění stávajícího novodobého zasklení světlíků drátosklem na střeše, nové zasklení světlíků polykarbonátem.

Stavební práce na střeše - demontáž stávajících jednotek vzduchotechniky a chlazení na střeše, nový revizní žebřík, osazení nových ventilátorů a jednotek chlazení a VZT na střeše.

Vyspravení stávajícího vnějšího fasádního obkladu ze skleněných obkladů v barvě modré, červené a krémově světlé – provedení odtrhových zkoušek na stávajících obkladech a parapetech, lokální odstranění opadávajících obkladů vnějšího pláště, lokální vyspravení poškozených míst doplněním o odpadané kusy obkladu.

Vyspravení soklu vnějších fasád z teracca – tmelení prasklin, povrch ošetřen jako nová směs teracca z portlandského cementu (zrnitost kamenného plniva a pigmentace cementu dle původního stavu). Instalování zastínění do oken jižní fasády – posuvné zastínění na vnější fasádě v 1. NP a v 2.NP.

Repase stávajících markýz nad jižním a východním vstupem – očištění skleněných podhledů a svislých obkladů, očištění a nový nátěr ocelové konstrukce.

Okenní výplně – očištění mosazných rámců okenních výplní v 1.NP a 2.NP jižní fasády, repase dřevěné špaletové výplně v západní fasádě nad vstupem, výměna soudobých oken v novodobé přístavbě (jižní fasáda) za nová okna hliníková s dvojsklem.

SO.104 (přístavba prosklené vstupní dvorany):

prosklená hranolová konstrukce o výšce dvou podlaží s otevřeným prostorem v interiéru, s prosklenou plochou střešou, vnitřními nosnými sloupy a se vstupním otočným karuselem (vchod z prostoru piazzety na třídě Míru), železobetonové a kovové konstrukce, nový eskalátor v 1.NP, nový vodní prvek v centrální pozici se 4 květníky s nádobovými rostlinami stromového růstu, přístavba půdorysně situovaná mezi dva objekty kulturních památek (Krausův dům a hotel Grand), vstupní prosklená jižní fasáda ustoupená za 3. okenní osu od jihovýchodního nároží Krausova domu.

SO.201 – Úpravy venkovní domovní kanalizace a vodovodu

SO.202 – Přeložka vodovodní přípojky pro SO.102 (č.p.113)

SO.301 – Přeložka sítí elektronických komunikací

SO.303 – Přeložka VN a NN rozvodu

SO.401 – Přeložka teplovodu

Charakteristika objektu:

Multifunkční palác Okresního domu a Grandhotelu vznikl na místě bývalého přízemního hostince Hotel Kotel, po zrušení a zasypaní příkopu městského opevnění, naproti Krudencovu paláci ve vyústění Třídy Míru. Během stavby (1927 - 1930) přepracoval projekt ve funkcionalistickém stylu Josef Gočár. V letech 1997 - 2000 byl chátrající objekt přestavěn na obchodně administrativní centrum Grand s prodejní galerií s obchody. V této fázi vznikla rozsáhlá přístavba na zadní straně, s prodejní pasáží a sály multikina. Čtyřpatrový funkcionalistický palác se železobetonovým skeletem. Tvoří jej dvě části – administrativní při nároží severní části budovy a hotelová, původně s vloženým velkým společenským sálem a restauracemi v jižní části. Interiér hotelu byl přebudován při nedávné rekonstrukci, vložením nových konstrukcí, přepatrováním a rozdělením prostoru na malé buňky vzniklo obchodní centrum. Z původních detailů zůstalo zachováno dvouramenné mramorové schodiště za hlavním vstupem vlevo a mramorový obklad vstupní haly. Budova je situována na obdélné parcele, je čtyřpatrová s horním patrem ustupujícím a odlišeným vínově červeným obkladem. V jihovýchodním nároží je ke kubusu hotelu připojen patrový rondel s otevřenou terasou, obložený krémovými dlaždicemi, v přízemí prosklený velkými výkladci. Hlavní fasáda do náměstí Republiky má patnáct okenních os s okny typu T, která jsou v patrech vložena hladce do fasády. Na severu navazuje tříosý rizalit se širšími okny, bez nadstavby čtvrtého patra. Přízemí budov a 1.NP-3.NP jižní fasády jsou obloženy čtvercovými tabulkami opaxitového skla v modré barevnosti, v úrovni 4.NP jde o skleněné kachle v červené barevnosti. Vybíhající zaoblený nárožní jihovýchodní rizalit je obložen keramickým obkladem světle okrové barevnosti. Patra východní fasády mají hladkou bílou omítku.

Současný stav poznání chráněných kulturně historických hodnot dotčeného objektu:

Rozlehlý komplex funkcionalistické budovy Okresního domu a Grandhotelu z r. 1931 od architekta Josefa Gočára, situován ve významné urbanistické pozici na nároží hlavní městské třídy Míru a náměstí Republiky. Do roku 2000 přestavěn na obchodně administrativní centrum s multikinem. Objekt je významně pohledově exponovaný v prostředí hlavní okružní třídy vedoucí kolem historického jádra Pardubic, která vznikla na místě zasypaného úseku vodní fortifikace a dodnes tvoří páteřní komunikaci města. Doklad moderního urbanismu počátku 20. století. Ke kulturně historickým hodnotám budovy patří zejména materiálová struktura historických konstrukcí, hmotové uspořádání, půdorysná dispozice, tvarosloví plastické výzdoby fasád, architektonické a prostorové členění stavby, vnitřní dispoziční členění a umělecká a řemeslná výzdoba interiérů, technologické vybavení a zázemí divadla, tvar a detaily střešní krajiny a panoramaticky a pohledově dominantní umístění budovy v rámci širších urbanistických vztahů.

Dosavadní stav projednání:

Navržené práce vlastníků ve fázi přípravy v průběhu let 2020-2021 několikrát konzultoval s orgánem státní památkové péče a s pracovníkem NPÚ, územním garantem ORP Pardubice. Nyní předkládaný prováděcí projekt navazuje na schválený projekt pro stavební povolení z roku 2021, který navazoval na přepracovanou verzi studie, posuzované dne 2. 9. 2019 *Komisi NPÚ ÚOP v Pardubicích pro posuzování závažných projektových úprav*. Dokumentace pro stavební povolení zapracovala všechny připomínky komise na půdorysné ustoupení čelní fasády od uliční čáry třídy Míru o minimálně jednu okenní osu Krausova domu (v předkládané verzi o 3 okenní osy), na větší pohledovou uplatňovanost východní fasády KP Krausův dům a na zvýšení transparentnosti střechy navrhované prosklené přístavby i transparentnosti vnitřních pohledových os v rámci přístavby na

celistvost fasády KP Krausův dům. Vlastník v průběhu konzultací předložil požadované vizualizace architektonického řešení přístavby.

Dokumentace pro stavební povolení byla orgánem SPP odsouhlasena s podmínkami v roce 2021 po souhlasném vyjádření NPÚ s podmínkami (NPU-361/51120/2021/Pan ze dne 30. 06. 2021.). Tehdy kladené podmínky se týkaly detailního zakreslení konstrukcí vzduchotechniky na střeše a materiálového řešení nového schodiště a nájezdové rampy se zábradlím při vstupu na východní fasádě kulturní památky Krausova domu, detailů napojení nové prosklené přístavby na plasticky zdobnou fasádu kulturní památky Krausův dům (SO.102), materiálu a barevnosti západních vstupních automaticky otevíravých dveří v 1.NP kulturní památky hotel Grand (SO.103) – tyto detaily nyní předkládaná prováděcí dokumentace zapracovala a orgánům státní památkové péče byly investorem a projektantem prezentovány na jednání dne 05. 10. 2023 v OC Grand.

Další podmínkou v předchozím řízení ze strany orgánů státní památkové péče byl požadavek, aby nové dlaždice k vyspravení fasád byly provedeny jako kopie stávajících skleněných dlaždic, a to jako identické kopie rozměru, materiálu, technologického postupu výroby a barevnosti. Za tímto účelem byla v roce 2021 provedena technologická analýza skla na fakultě skla VŠCHT v Praze, jejíž výsledky byly prezentovány v roce 2022 v časopise Zprávy památkové péče. Analýza definovala skleněný materiál obkladů jako tzv. opaxit – opakní neprůhledné sklo jedinečných optických kvalit a stanovila chemické složení skelné hmoty. Analýza dále potvrdila, že opaxit se v současné době na našem území běžně nevyrábí a výroba jeho kopií je možná jen ve specializovaných malých sklárnách. Dle nynějšího sdělení zástupce investora však poptávání výrobců požadují takové minimální množství pro výrobu kopií, které násobně převyšuje potřebné množství obkladových kachlí pro lokální opravy fasád Grandu. Z toho důvodu nyní investor předkládá záměr pouze lokálních oprav po provedení odtrhových zkoušek, a k vysprávkám nyní navrhuje použít stávající odtrhlé skleněné kachle, které jsou v dobrém technickém stavu, což je z hlediska zájmů státní památkové péče nejvhodnější postup, který uchová materiálovou i vzhledovou autenticitu dobového opaxitového fasádního obkladu.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že **předložený návrh prací bude v souladu s veřejným zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za splnění těchto podmínek:**

1. Vlastník bude zvát zástupce státní památkové péče (výkonný orgán a NPÚ ÚOP v Pardubicích) na kontrolní dny, na kterých bude řešeno: na objektu SO.103 vzorkování teracca na soklu, vzorkování spárovací hmoty pod znovupoužité skleněné obkladové kachle, repase prosklených markýz nad jižním a východním hlavním vstupem, repase dřevěné špaletové výplně ve východní fasádě, obnova světlíků a další zásahy do historických konstrukcí (např. kotvení apod.) a na objektu SO.102 zásahy do fasády Krausova domu.
2. Vlastník předloží orgánu SPP ke schválení konstrukční, materiálové a vzhledové řešení zastínění oken ve 2.NP jižní fasády kulturní památky hotel Grand (SO.103) - navrhovaná varianta B. Vlastník navrhne řešení minimalizující destruktivní zásahy do fasádního skleněného obkladu vnějších okenních špalet i do konstrukce okenních rámců.

Zdůvodnění:

Nyní předkládaný další stupeň projektové dokumentace (prováděcí) navazuje na projekt pro stavební povolení z roku 2021. Dokumentace pro stavební povolení byla orgánem SPP odsouhlasena s podmínkami v roce 2021 po souhlasném vyjádření NPÚ s podmínkami (NPU-361/51120/2021/Pan ze dne 30. 06. 2021.). Podmínky se týkaly detailního zakreslení konstrukcí vzduchotechniky na střeše a materiálového řešení nového schodiště a nájezdové rampy se zábradlím při vstupu na východní fasádě kulturní památky Krausova domu, detailů napojení nové prosklené přístavby na plasticky zdobnou fasádu kulturní památky Krausův dům (SO.102), materiálu a barevnosti západních vstupních automaticky otevíravých dveří v 1.NP kulturní památky hotel Grand (SO.103) – tyto detaily nyní předkládaná prováděcí dokumentace zapracovala a orgánům státní památkové péče byly investorem a projektantem prezentovány na jednání dne 05. 10. 2023 v OC Grand.

Další podmínkou v předchozím řízení ze strany orgánů státní památkové péče byl požadavek, aby nové dlaždice k vyspravení fasád byly provedeny jako kopie stávajících skleněných dlaždic, a to jako identické kopie rozměru, materiálu, technologického postupu výroby a barevnosti. Za tímto účelem byla v roce 2021 provedena technologická analýza skla na fakultě skla VŠCHT v Praze, jejíž výsledky byly prezentovány v roce 2022 v časopise Zprávy památkové péče. Analýza definovala skleněný materiál obkladů jako tzv. opaxit – opakní neprůhledné sklo jedinečných optických kvalit a stanovila chemické složení skelné hmoty. Analýza dále potvrdila, že opaxit se v současné době na našem území běžně nevyrábí a výroba jeho kopií je možná jen ve specializovaných malých sklárnách. Dle nynějšího sdělení zástupce investora však poptávání výrobců požadují takové minimální množství pro výrobu kopií, které násobně převyšuje potřebné množství obkladových kachlí pro lokální opravy fasád Grandu. Z toho důvodu nyní investor předkládá záměr pouze lokálních oprav po provedení odtrhových zkoušek, a k vysprávkám nyní navrhuje použít stávající odtrhlé skleněné kachle, které jsou v dobrém technickém stavu, což je z hlediska zájmů státní památkové péče nejvhodnější postup, který uchová materiálovou i vzhledovou autenticitu dobového opaxitového fasádního obkladu.

Podmínku č. 1 klademe z důvodu umožnění odborného dohledu nad prováděním komplexní péče o kulturní památky, jak to odborné organizaci státní památkové péče ukládá zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínka č. 2 je stanovena pro maximální možné uchování autenticity vzhledu jižní fasády objektu KP Hotel Grand. Pro uchování materiálové autenticity je nezbytné při montáži zastínění minimalizovat invazivní stavební zásahy do vnějšího obvodového pláště budovy s obklady i do originálních okenních rámců. Doporučujeme zvolit řešení konstrukčně co nejvíce samonosné a reverzibilní a kotvené v malém počtu bodů.

Navrhovaná prosklená přístavba SO.104 zamýšlená na volně veřejně přístupný pozemek, situovaný mezi dvěma objekty kulturních památek na území ochranného pásmy MPR Pardubice, byla předmětem komisionálního posouzení NPÚ ÚOP v Pardubicích a několikrát konzultována s orgánem SPP a pracovníkem NPÚ ÚOP v Pardubicích. Navrhovaná přístavba v soudobém architektonickém výrazu je v předložené podobě z hlediska zájmů státní památkové péče akceptovatelná, zapracovala připomínky komise. Hlavní vstupní jižní fasáda je půdorysně výrazně odskočena od stavební čáry obou kulturních památek, je posunuta za třetí okenní osu KP Krausův dům, hmota přístavby výškově navazuje hlavní římsu KP Krausův dům a nezasahuje do hmoty jihozápadního nároží KP Hotel Grand.

Projekt od fáze architektonické studie navrhuje kompletní odstranění komunikačně i architektonicky nevhodné novodobé vestavby obchodní galerie do interiéru KP Hotel Grand (SO.103), která byla realizována kolem roku 2000, a předkládá architektonicky kvalitní úpravu interiéru, citlivě přistupující k architektonickým hodnotám vnitřního funkcionalistického prostoru bývalého hotelu, dnes obchodního centra. Při splnění výše uvedených podmínek může předložený architektonický návrh zvýšit architektonické a estetické hodnoty stávajících interiérů i urbanistického řešení prostranství mezi dvěma objekty KP.

Při splnění výše uvedených podmínek navrhované práce nepoškodí památkové hodnoty objektů kulturních památek Hotel Grand a Krausův dům ani památkové hodnoty MPR Pardubice, k jejichž ochraně je ochranné pásmo vymezeno.

Upozornění:

Navrhované přemístění demontovaných reklamních prvků na nové místo na fasádách, do konkrétních pozic nyní ještě neznámých (str. 14 předložené technické zprávy) je třeba v budoucnu řešit v samostatném správním řízení po konzultaci s orgány státní památkové péče.

Metodické podklady, literatura a ikonografické prameny:

V. Burianová – K. Jílková – P. Kuneš – M. Havlík Míka, Průzkum opaxitové kachlové fasády hotelu Grand, *Zprávy památkové péče* roč. 82, 2022, č. 4, str. 589-595.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska neprodleně po jeho vydání, za účelem seznámení se s jeho výrokem pro další zabezpečení odborného dohledu nad prováděním komplexní péče o kulturní památky, jak to odborné organizaci státní památkové péče (NPÚ) ukládá ustanovení § 32 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

„otisk úředního razítka“

Přílohy (počet svazků): 0